

V I Lenin

Om ”demokrati” och diktatur

De få nummer av berlintidningen Die Rote Fahne (Röda fanan) och wientidningen Weckruf (Appellen), organ för det tyska Österrikes kommunistiska parti, som har nått Moskva, visar oss att förrädarna mot socialismen, som stött imperialisternas rövarkrig, alla dessa personer i stil med Scheidemann, Ebert, Austerlitz och Renner, får det motstånd de förtjänar av de sanna representanterna för Tysklands och Österrikes revolutionära proletärer. Vi hälsar varmt de båda organen, som är ett bevis på Tredje internationalens livskraft och tillväxt.

Huvudfrågan för revolutionen både i Tyskland och i Österrike är nu tydligen denna: konstituerande församling eller rådsmyndighet? Den bankruttede Andra internationalens representanter, alla från Scheidemann till Kautsky, går in för det första och betecknar sin synpunkt som försvar av ”demokratin” (Kautsky har rentav gått så långt att han talar om ”ren demokrati”) i motsats till diktatur. Kautskys åsikter har jag utförligt analyserat i den nyligen i Moskva och Petrograd utgivna broschyren Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky. Jag skall försöka att i korthet framlägga det väsentliga i den tvistefråga, som nu praktiskt kommit upp på dagordningen för alla avancerade kapitalistiska länder.

Scheidemanns och Kautskys anhängare talar om ”ren demokrati” eller om ”demokrati” i allmänhet för att bedra massorna och för dem dölja den *nuvarande* demokratins borgerliga karaktär. Må bourgeoisin fortsätta att behålla hela den statliga maktapparaten i sina händer, må en handfull utsugare fortsätta att utnyttja det tidigare, borgerliga statsmaskineriet! De val, som hålls under sådana förutsättningar, tycker bourgeoisin självfallet om att kalla ”fria”, ”lika”, ”demokratiska” val och ”allmänna folkval”, ty dessa ord tjänar till att dölja sanningen, dölja att äganderätten till produktionsmedlen och den politiska makten blir kvar hos utsugarna, att det därför inte heller kan vara tal om verklig frihet, om verklig jämlikhet för de utsugna, dvs för befolkningens stora flertal. För bourgeoisin är det fördelaktigt och nödvändigt att dölja den nuvarande demokratins *borgerliga* karaktär för folket, att framställa den som demokrati i allmänhet eller som ”ren demokrati”, och personer som Scheidemann och även kautskyanerna överger, då de upprepar detta, *i själva verket* proletarietets ståndpunkt och går över till bourgeoisins sida.

I sitt sista gemensamma förord till Kommunistiska manifestet (1872) ansåg Marx och Engels det nödvändigt att särskilt fästa arbetarnas uppmärksamhet på att proletarietet inte helt enkelt kan ta det färdiga (dvs det borgerliga) statsmaskineriet i besittning och sätta det igång för sina egna syften utan att proletarietet måste slå sönder, krossa detta maskineri. Renegaten Kautsky har skrivit en hel broschyr, kallad Proletariatets diktatur, men dolt för arbetarna denna ytterst viktiga marxistiska sanning och i grund förvanskade marxismen, och det är förståeligt att det beröm herrarna Scheidemann & Co slösade på denna broschyr var fullt förtjänt som beröm från bourgeoisins agenter åt den, som går över på bourgeoisins sida.

Att tala om ren demokrati, om demokrati i allmänhet, jämlikhet, frihet och folkmakt, när arbetarna och hela det arbetande folket svälter, saknar kläder, är ruinerade och utmattade av inte bara det kapitalistiska löneslaveriet utan också av det fyraåriga rövarkriget, medan kapitalisterna och spekulanterna fortsätter att inneha sin rövade ”egendom” och statsmaktens ”färdiga” apparat, det betyder att håna de arbetande och utsugna. Det betyder att göra våld på de grundläggande sanningarna i marxismen, som lärt arbetarna: ni måste utnyttja den borgerliga demokratin, såsom ett stort historiskt framsteg jämfört med feodalismen, men glöm inte för ett ögonblick denna ”demokratis” borgerliga karaktär, dess historiska villkorlighet och begränsning, hys inte en ”vidskeplig tro” på ”staten”, glöm inte att staten även i den mest

demokratiska republik, och inte bara i en monarki, inte är någonting annat än ett maskineri för den ena klassens undertryckande av den andra.

Bourgeoisin är nödgad att hyckla och kalla den (borgerliga) demokratiska republiken för "allmän folkmakt" eller demokrati i allmänhet eller ren demokrati, medan den i verkligheten är bourgeoisins diktatur, utsugarnas diktatur över de arbetande massorna. Herrarna av typen Scheidemann och Kautsky, Austerlitz och Renner (nu tyvärr med Friedrich Adlers hjälp) stöder denna lögn och detta hyckleri. Men marxisterna, kommunisterna, avslöjar det och säger sanningen rättfram och öppet till arbetarna och de arbetande massorna: demokratisk republik, konstituerande församling, allmänna folkval o d är i själva verket bourgeoisins diktatur, och för att befria arbetet från kapitalets ok finns ingen annan väg än att ersätta denna diktatur med *proletariatets diktatur*. Endast proletariatets diktatur är i stånd att befria mänskligheten från kapitalets förtryck, från den borgerliga demokratins lögn, falskhet och hyckleri, från denna demokrati *för de rika*, endast proletariatets diktatur är i stånd att upprätta en demokrati för de fattiga, dvs göra demokratins fördelar *faktiskt* tillgängliga för arbetarna och fattigbönderna, medan nu (tom i den mest demokratiska – *borgerliga* – republik) dessa demokratins fördelar är *faktiskt* otillgängliga för det arbetande folkets stora flertal.

Låt oss t ex ta mötesfriheten och pressfriheten. Herrarna av typen Scheidemann och Kautsky, Austerlitz och Renner försäkrar arbetarna, att de nuvarande valen till den konstituerande församlingen i Tyskland och Österrike försiggår "på demokratiskt sätt". Detta är lögn, ty i *själva verket* har kapitalisterna, utsugarna, godsägarna och spekulanterna hand om nio tiondelar av de bästa byggnaderna, som är förmånliga för möten, och nio tiondelar av papperslagren, tryckerierna osv. Arbetarna i städerna och lantarbetarna och daglönarna på landet är i själva verket avskurna från demokratin såväl genom denna "heliga egendomsrätt" (bevakad av herrarna Kautsky och Renner, som tyvärr också Friedrich Adler gått över till) som genom statsmaktens borgerliga apparat, dvs de borgerliga ämbetsmännen, de borgerliga domarna osv. Den nuvarande "mötes- och pressfriheten" i den "demokratiska" (borgerligt demokratiska) tyska republiken är lögn och hyckleri, ty i *själva verket* är detta en *frihet för de rika* att köpa och korrumpere pressen, en *frihet för de rika* att dränka folket i de borgerliga tidningslögnernas gift, *frihet för de rika* att såsom sin "egendom" inneha herrgårdarna, de bästa byggnaderna osv. Proletariatets diktatur *kommer* att till det arbetande folkets förmån *ta ifrån* kapitalisterna herrgårdarna, de bästa byggnaderna, tryckerierna och papperslagren.

Detta betyder att ersätta den "allmänfolkliga", "rena" demokratin med "diktaturen av en klass", jämrar sig herrarna av typen Scheidemann och Kautsky, Austerlitz och Renner (tillsammans med deras utländska meningsfränder av typen Gompers, Henderson, Renaudel, Vandervelde & Co).

Det är inte sant, svarar vi. Detta betyder att ersätta bourgeoisins faktiska diktatur (vilken diktatur hycklande döljs av den demokratiska borgerliga republikens former) med proletariatets diktatur. Detta betyder att ersätta demokratin för de rika med demokratin för de fattiga. Detta betyder att ersätta mötes- och pressfriheten för minoriteten, för utsugarna, med mötes- och pressfrihet för befolkningens *majoritet*, för det arbetande folket. Detta kommer att bli en gigantisk, *världshistorisk utvidgning* av demokratin, en förvandling av den från lögn till sanning, en frigörelse av mänskligheten från kapitalets fjättrar, detta kapital som *förvanskar* och beskär varje *borgerlig* demokrati, även den mest "demokratiska" och republikanska. Detta betyder att ersätta den borgerliga staten med den *proletära* staten, vilket är den enda vägen till att staten överhuvudtaget skall dö bort.

Varför kan då inte detta mål nås utan diktaturen av en klass? Varför går det inte att direkt gå över till "ren" demokrati? frågar bourgeoisins hycklande vänner eller naiva småborgare och filistrar, som lurats av den.

Vi svarar: därför att antingen bourgeoisin eller proletariatet kan ha avgörande betydelse i varje kapitalistiskt samhälle, medan småföretagarna oundvikligen förblir vacklande, kraftlösa, dåraktiga drömmare om en ”ren”, dvs en utanför eller över klasserna stående demokrati. Därför att det inte går att komma ifrån ett samhälle, där en klass förtrycker en annan, på annat sätt än genom den förtryckta klassens diktatur. Därför att endast proletariatet är i stånd att besegra bourgeoisin, störta den, ty proletariatet är den enda klass, som är förenad och ”skolad” av kapitalismen och i stånd att dra med sig den vacklande massa av de arbetande, som lever ett småborgerligt liv, dra den med sig eller åtminstone ”neutralisera” den. Därför att endast pjunkiga kälkborgare och filistrar kan drömma om – och bedra sig själva och arbetarna med dessa drömmar – att skudda av sig kapitalets ok utan ett långvarigt och svårt *undertryckande* av utsugarnas *motstånd*. I Tyskland och Österrike har detta motstånd än så länge inte utvecklats öppet, ty än så länge har expropriatorernas expropriering inte påbörjats. Detta motstånd kommer att bli desperat och rasande, då en sådan expropriering påbörjas. Då Scheidemann och Kautsky, Austerlitz och Renner och deras gelikar söker dölja detta för sig själva och för arbetarna förräder de proletariatets intressen och övergår i det mest avgörande ögonblicket från en ståndpunkt, som går ut på klasskamp och avkastande av bourgeoisins ok, till en ståndpunkt, som innebär proletariatets samförstånd med bourgeoisin, ”social fred” och utsugarnas försoning med de utsugna.

Revolutionerna är historiens lokomotiv, sade Marx. I revolutioner lär man snabbt. Städernas arbetare och landsbygdens daglönare i Tyskland och Österrike kommer snabbt att förstå förräderiet mot socialismens sak från herrar Scheidemann och Kautsky, Austerlitz och Renner. Proletariatet kommer att kasta undan dessa ”socialförrädare”, socialister i ord men förrädare mot socialismen i handling, såsom det i Ryssland kastade undan samma slags småborgare och filistrar, mensjeviker och ”socialistrevolutionärer”. Proletariatet kommer – ju snabbare desto fullständigare de nämnda ”ledarnas” herravälde blir – att se att endast ifall den borgerliga staten, det må vara den mest demokratiska borgerliga republik, ersätts med en stat av Pariskommunens typ (varom den av herrar Scheidemann och Kautsky vantolkade och förrådade Marx talade så mycket) eller med en stat av rådstyp blir det möjligt att bana väg till socialismen. Proletariatets diktatur kommer att frigöra mänskligheten från kapitalets ok och från krig.

Moskva, den 23 december 1918

Pravda nr 2, den 3 januari 1919

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 37, s 388-393